Guatuso

El **guatuso** o **maléku jaíka** és una llengua ameríndia de la família txibtxa, relacionada amb el rama parlat a Nicaragua, i parlada pels guatusos a la província d'Alajuela (Costa Rica). Actualment, els guatusos habiten tres comunitats en zona nord de Costa Rica: Margarita, Tonjibe i El Sol. Segons Constenla (1998), el guatuso es troba en estat de declivi a Margarita (el llogaret més gran) i en estat de resistència a Tonjibe i El Sol. En el cens de l'any 2000, el 71,1% dels 1.115 membres de l'ètnia es va declarar parlant de la llengua, però solament un 49% la va considerar llengua materna.

Guatuso	
Maléku jaíka	
Tipus	llengua, llengua viva i llengua severament amenaçada
Parlants	
790 (2000)[1] principalment a Àrea lingüística mesoamericana	
Rànquing	-
Parlat a	Costa Rica
Autòcton de	província d'Alajuela
Classificació lingüística	
Llengües lenmitxí (potser macrotxibtxa) llengües txibtxa llengües vòtiques Guatuso	
Característiques	
Nivell de vulnerabilitat	4 en perill sever
Codis	
ISO 639-2	gut
ISO 639-3	gut (http://www-01.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=gut)
Glottolog	male1297 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/male1297)
Ethnologue.com	gut (http://www.ethnologue.com/language/gut)
UNESCO	1884 (http://www.unesco.org/languages-atlas/en/atlasmap/language-id-1884.html)
IETF	gut
Endangeredlanguages.com	4246 (http://www.endangeredlanguages.com/lang/4246)

Contingut

Consideracions lingüístiques
- Fonologia
  - Vocals
  - Consonants
- Grafia
  - Vocals
  - Consonants

Bibliografia

Referències

Enllaços externs

Consideracions lingüístiques

Fonologia

Vocals

El guatuso posseeix cinc fonemes vocàlics:

	Anteriors	Centrals	Posteriors
tancades	i		u
Semitancades	e		o
Oberta		a	

Tots els fonemes vocàlics poden aparèixer acompanyats pel fonema suprasegmental de quantitat /ː/.

Consonants

El sistema consonàntic tradicional del guatuso comprèn quinze fonemes:

	Bilabials	Coronals	Velars
Oclusives	p	t	k
Africades		ʧ, ʤ	
Fricatives	ɸ	s	x
Laterals		ɬ, l	
Vibrants		r, ɾ	
Nasals	m	n	ŋ

Grafia

L'alfabet pràcticl de la lengua guatusa fou proposat pel lingüista Adolfo Constenla Umaña i adoptat com a oficial per l'Assessoria d'Educació Indígena del Ministeri d'Educació Pública de Costa Rica.

Cartell de benvinguda al Palenque El Sol (Caronh) en guatuso i castellà.

Vocals

Fonemes	Grafemes
a	*a*
e	*e*
i	*i*
o	*o*
u	*u*

La quantitat vocàlica es representa amb una titlla (´).

Consonants

Fonemes	Grafemes
p	*p*
t	*t*
k	*c*, *qu*
ʧ	*ch*
ʤ	*y*
ɸ	*f*
s	*s*
x	*j*
ɬ	*lh*
l	*l*
ɾ	*r*
r	*rr*
m	*m*
n	*n*
ŋ	*nh*

Bibliografia

- Adolfo Constenla Umaña 1998. *Gramática de la lengua guatusa (http://books.google.co.cr/books?id=6C2bjLLSl24C)*. Heredia: EUNA.

Referències

1. Costa Rica (http://www.nacionmulticultural.unam.mx/Portal/Izquierdo/SIPIA/pueblos/costa_rica.html) al web de la UNAM

Enllaços externs

- Guatuso: Resum gramatical (http://webs.uvigo.es/weba575/ldm/resumos/GUATUSO.PDF)

Obtingut de «https://ca.wikipedia.org/w/index.php?title=Guatuso&oldid=24161491»

La pàgina va ser modificada per darrera vegada el 19 jul 2020 a les 23:50.

El text està disponible sota la Llicència de Creative Commons Reconeixement i Compartir-Igual; es poden aplicar termes addicionals. Vegeu les Condicions d'ús. Wikipedia® (Viquipèdia™) és una marca registrada de Wikimedia Foundation, Inc.